

Kort verslag nachtvlinderwaarnemingen Groene Grens-zuid in het jaar 2024

Door Maurice Franssen en André Nagelhout

In 2024 is er 15x naar nachtvlinders gekeken in het gebied, in de periode januari-november. Zie de tabel voor de exacte data. Er is gebruik gemaakt van de lichtvanginstallatie met grote lampen (250+160 W), de kleine val (2x 12 W), stroopwaarnemingen en zichtwaarnemingen.

Er zijn 286 verschillende soorten nachtvlinders waargenomen. Bij 80 soorten zijn ze nu voor het tweede jaar gezien, wat duidt op een populatie. In totaal zijn er in de jaren 2020, 2023 en 2024 inmiddels 400 soorten gezien, waarvan 223 in meer dan 1 jaar. Er dit jaar 67 nieuwe soorten gezien, maar ook 50 soorten die na 2020 niet meer gezien zijn. De belangrijkste waarnemingen worden hieronder toegelicht.

De Rietluipaard is een soort die gebonden is aan riet en die maar weinig vindplaatsen heeft in Gelderland. Eerder werden al enkele mannetjes waargenomen maar dit jaar zijn er ook vrouwtjes gezien. Dat zijn slechte vliegers dus dat is het definitieve bewijs dat deze opmerkelijke soort hier een populatie heeft. Sommige soorten hadden een heel goed jaar, zoals het Stro-uiltje (86 waarnemingen), de Bruine snuituil (21), het prachtig gekleurde Goudvenstertje (14), de Schedeldrager (21) en de Haarbos (76). Die laatste soort was vroeger heel gewoon, aantallen van meer dan 50 stuks op een avond waren niet ongebruikelijk, maar vrijwel niemand in Nederland haalt nog die aantallen tegenwoordig. Het maximaal aantal dit jaar was 23 stuks op 11 augustus, wat zeker niet slecht is. 2024 was een heel goed trekvlinderjaar, wat ook in de Groene Grens te merken was met de waarneming van de Zuidelijke grasuil (2 stuks), de Kadeni-stofuil en de Viervladvlinder.

Toch was het niet alleen maar hosanna. Het Gelobd en het Donkere halmuiltje werden maar één keer gezien, terwijl er vorig jaar nog 23 stuks van deze gewone uiltjes geteld werden. Ook de Gewone worteluil had een slecht jaar, met maar 4 waarnemingen, vergeleken met 42 in 2020 en 18 in 2023. Mogelijke oorzaken zijn het maaien van de bloemrijke weiden, of de grote hoeveelheid regen dit jaar, want de rupsen overwinteren in of bij plantenstengels laag bij de grond. Het is belangrijk om bij het maaien steeds een brede strook planten te laten staan!

Bij de nieuwe soorten die dit jaar zijn gezien zitten een aantal zeldzame of bedreigde soorten, zoals de Roodbruine lijnbladroller (z), de Veelkleurige bladroller (z), de Zwartstipbladroller (zz, nog niet gevalideerd), de Lichte blokspanner (b), de Fruitboomdwergspanner (z en ernstig bedreigd) en de Berkenhermelijnvlinder (vz, b). Het is afwachten of dit zwervers zijn of dat ze hier een thuis hebben.

Andere soorten zijn officieel “nieuw voor het gebied” maar waren hier nog niet eerder gezien omdat er in 2020 en 2023 niet geïnventariseerd is in hun vliegtijd. Een fraai voorbeeld is de Kleine wintervlinder, waarvan ik ongeveer 175 mannetjes en 4 vrouwtjes zag op en rond de wilgenlaan op 28 november. Dat is overduidelijk een soort die hier al lang zit, maar nog niet officieel was vastgesteld (bij mijn weten). Hetzelfde geldt voor de Zwartvlekwinteruil, die zowel gezien is in januari als in november, hetgeen betekent dat hij zich heeft voortgeplant want de vlinder overwintert en legt haar eitjes in het voorjaar.

Bij de soorten die dit jaar voor het tweede jaar zijn waargenomen moeten de zeldzame Getekende biesbladroller en de bedreigde Dunvlerkspanner genoemd worden.

Volgend jaar wil ik nog één keer op dezelfde locatie gaan staan als dit jaar, dus op het pad naast het zuidelijke bloemrijke grasveld. Daarna zal ik een uitvoeriger rapport schrijven met (poging tot) beheeradviezen. Vanaf 2026 zou ik dan graag een aantal jaren inventariseren in de noordelijke Groene Grens. Het zal heel interessant zijn om die twee gebieden met elkaar te vergelijken.

	
Rietluipaard Foto Jeroen Noordhoek	Roodbruine lijnbladroller Foto André Nagelhout